

TISTYÁNNÉ GYURKÓ ILONA

A bibliotéka, az ismeretek tárháza

Gutenbergtől az Internetig

A kulturális örökséghez tartozó javak múltunk és jelenünk megismerésének forrásai. Az 1997. évi CXL tv. (a kulturális javak védelméről) 53 § 2. bekezdése (a nyilvános könyvtári ellátásról szóló rendelet) kimondja, hogy az értékek védelme, megőrzése és fenntartása, valamint a nyilvánosság számára történő széleskörű és egyenlő hozzáférhetővé tétele a mindenkori társadalom kötelezettsége.¹

A demokratikus jogállam és az információs társadalom működésének alapfeltétele a könyvtári rendszer, amelyen keresztül az információk bárki számára elérhetővé válnak. Az ismeretek tárházában, amely a művelődést és a tanulást szolgálja, ma már senki nem félti a nyomtatott könyvet az elektronikától!

A FEEFI története az 1973/74-es tanévben kezdődött, amikor a Pécsi Tanárképző Főiskolán létrehozták a Közművelődési Szakcsoportot. A főiskola egyetemi karrá szerveződésekor már, mint Közművelődési Tanszék integrálódott a Bölcsészettudományi Karba. (Az oktatáshoz, a kutatáshoz ezen időszakban a JPTE Tanárképző Kari Könyvtára jelentette a szellemi munkához a hátteret.) 1998-ban önálló intézetté vált a FEEFI. 2001-től a Természettudományi Karhoz kapcsolták.

Az intézet vezetése annak tudatában, hogy csak az a változás/változtatás (innováció) lehet életképes, amelyben a vezetés a szervezet céljait, érdekeit összhangba tudja hozni, felelősséggel vállalva előteremtette – a szakmailag megalapozott elképzeléshez – a szükséges tőkét, és szakembert alkalmazva elkezdődhetett az *intézeti könyvtár* kialakítása 1998-ban. Olyan könyvtárról álmodtak, amely a kor követelményeinek megfelel, hiszen a változások nyomán jelentkező új képzési (minőségi és mennyiségi) igények kielégítése közös érdek volt.

A könyvtár alapküldetését a tanszéki időszakból megmaradt könyvek (421 kötet), folyóiratok (20 féle) és AV dokumentumok (videofilmek, kazetták, diák) képezték.

A „R” (égi) jelű könyvekről készült feldolgozás a FEEFI Könyvtárának hon-lapján ez év májusától megtekinthető (kereshető) lesz.

1998-2002 szeptemberéig a már új beszerzésekből, ajándékokból – IIZ/DVV Budapesti Projektiroda, Bayerischer Volkshochschulverband e. V. München, ... –, nemzetközi cserékből származó dokumentumokat (elektronikus feldolgozás után) az intézet oktatói kölcsönözhatték (a hallgatók csak „bizonyos feltételek” mellett használhatták az állományt).

2002 őszére elkészült az egyetem Szántó Kovács János u. 1/b. alatt álló épületrész utolsó szakaszának is a teljes felújítása. Itt kapott helyet a mélyföldszinten a *könyvtár* (80 négyzetméter), a hozzá tartozó *raktár* (15+9 négyzetméter), egy *számítógépterem* és a *multimédiás labor*. Az esztétikai és ergonómiai szempontból igénye-

¹ CD-Jogtár. Bp., KJK-KERSZÖV, 2003. jan.

sen kialakított környezetben gondoltak a mozgásukban korlátozottakra is, hiszen megteremtették az épületbe (rámpa) és az épületben (lift) való közlekedés feltételeit.

A hátrányos helyzetűek fogadására a könyvtár is felkészült, a nyitható szárnyasajtók, a számítógépasztalok és a hozzá tartozó székek, valamint a belső tér elrendezése is ennek a szempontnak az érdekében történt.

A Könyvtár *fenntartója* a PTE TTK Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Intézet. Az egyetem Központi Könyvtárának *hálózatába* tartozik, *szakmai felügyeletét* a PTE Központi Könyvtár ill. PTE BTK-TTK Könyvtára látja el.

A könyvtár *feladata*, hogy segítse az intézményben folyó oktató-nevelő-, és kutatómunkát, továbbá támogassa a hallgatókat a szakirodalom használatának elsajátításában, az önálló ismeret-szerzéshez szükséges jártasság és készség megszerzésében.

A könyvtár *gyűjtőköre*: felnőttképzés, humán menedzsment, művelődési tanulmányok.

Tartalmi teljességgel gyűjtjük az intézet profiljának megfelelő belföldi kurrens szakirodalmat, alapvető kézi- és segédkönyveket. Válogatva: a külföldi kurrens szakirodalmat.

Különgyűjteményként kezeljük a diplomadolgozatokat. Az intézetben folyó szellemi tevékenységnek, nevelőmunkának egy része a diplomadolgozatokban nyilvánul meg. A nappali tagozatos és a felnőttképzésben részt vevő hallgatók rendkívüli változatossággal nyúlnak szakmai területük szűkebb-tágabb, de sokuk érdeklődéséből eredő, egyéb témához.

1998-ban elkészült az első *BIBLIOGRÁFIA a szakdolgozatokról* c. kiadvány, amely a tanszék, ill. az intézet főiskolai és egyetemi szakjain végzett hallgatók szakdolgozatainak könyvészeti leírása:

- - időrendben,
- - a végzett szaknak megfelelően csoportosítva,
- - szerzői betűrendben,
- - név- és földrajzi mutatóval kiegészítve tárja fel a dokumentumokat.

Eddig megjelent:

- I. kötet (1979-1996/97. tanév)
- II. kötet (1997/1998. tanév)
- III. kötet (1998/1999. tanév)
- IV. kötet (1999/2000. tanév)
- V. kötet (2000/2001. tanév)
- VI. kötet (2001/2002. tanév).

Az analitikusan is feltárt szakdolgozatok a PTE TTK FEEFI Könyvtárának honlapján lévő adatbázisban kereshetőek.

A könyvtár *nyitva tartása* heti 40 óra.

- H – Cs : 10–18 óráig
- P: 10–15 óráig
- Sz: 9–12 óráig

Szolgáltatásaink:

- az állomány (könyvek, folyóiratok és nem hagyományos dokumentumok – (2002. dec. adatok: 11 989 félé /15 657 db) helyben használata, kölcsönzése,
- tájékoztatás,

- az állomány keresése a hagyományos és számítógépes katalógusokban (Internet),
- CD-ROM helyi és hálózaton futó használata,
- irodalomkutatás (irodalomjegyzékek, témabibliográfiák összeállítása oktatóink részére),
- könyvtárközi kölcsönzés.

A könyvtárnak 2 *könyvtárosa* van főállásban, akik egyetemi diplomával és könyvtárosi szakképesítéssel rendelkeznek.

A könyvtár informatikai, technikai felszereltsége:

hallgatói terminál:	6 (multimédiás)
könyvtárosi munkaterminál:	2 (multimédiás)
nyomtató:	1
fénymásoló:	1 (csak belső használatra).

A hallgatók részére a házban belül két helyen van lehetőség a fénymásolásra (HÖK Iroda, KÖSZI Iroda, ahol iratfűzést és kötést is vállalnak.)

A könyvtárban és a számítógép teremben lévő gépeken (29) az oktatáson kívül „használóképzés” is folyik (az oktatók és a hallgatók megismertetése a folyamatosan megújuló adatbázisokkal).

A könyvtár a *gyűjteményi modelltől a hozzáférést kínáló modell* felé mozdult el. A távolság „zsarnoksága” megszűnőben van, az információhoz való hozzáférés egyre inkább globálissá vált (adatbázisok egymás közötti kommunikációja). A falak nélküli könyvtár megteremtésének alapja a könyvtárak együttműködése (az információk tulajdon jogának /hozzáférhetőségének/ rendezése) lett. A könyvtárban (a szerzeményezés és a minőségi feldolgozás után) a szolgáltatásokon van a hangsúly, *a használó minél teljesebb, minél személyre szabottabb könyvtári ellátása*. A könyvtáros már megszűnt a „minden titkok tudója” lenni... Napjainkban presztízst megőrző csak az a könyvtár és az a könyvtáros tudja, aki megfelel a folyamatosan változó igényeknek. A „naprakész” tudás mellett fontos az új közvetítői attitűd (hivatás- és feladattudat, segíteni akarás, és nem árt az alázat, a szerénység sem).²

Intézetünkben fontos a csapatmunka és a vezetés holisztikus jellege, ezért nagyon találónak érzem Wellington, A. W. (1769–1852) mondását, miszerint „*A győztesnek ezer apja van, a vereség árva gyermek*”

Felhasznált irodalom

- BEÉLY GÁBOR: A könyvtár jövője – a jövő könyvtára = Iskolakultúra 10. 2000. 4. 51-56. p.
Bibliográfia (szakdolgozatok) VI. köt. /Feldolg. és szerk. Tistyánné Gyurkó Ilona. Pécs, PTE TTK FEEFI, 2002.
CD-Jogtár (2003. I.). Bp., KJK-Kerszöv., 2003.
TISTYÁNNÉ GYURKÓ ILONA: Változtatásmenedzsment a felsőoktatási könyvtárakban (szakdolgozat). Pécs, PTE FEEFI, 1999.
www.feefi.pte.hu/feefi/index.html (2003. március)

² Beély Gábor: A könyvtár jövője – a jövő könyvtára = Iskolakultúra 10. 2000. 4. 51-56. p.